

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman 2017 toteutumisen arviointi

VD/1784/11.02.00.01/2014

KR/KHI

Ympäristölautakunta hyväksyi ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman vuosille 2015-2019 kokouksessaan 10.12.2014. Sen jälkeen lautakunta on hyväksynyt suunnitelmaan tehdyt päivitykset vuosittain. Valvontasuunnitelmaa laadittaessa on käytetty valtakunnallisia tarkastustiheys suosituksia ja paikallista riskinarviointia.

Valtioneuvoston asetuksen 665/2006 mukaisesti valvontasuunnitelman toteutumista arvioidaan lautakunnassa vuosittain. Lautakunnan lisäksi toiminnasta ja suunnitelmien toteutumisesta raportoidaan aluehallinto- ja keskusviranomaiselle maaliskuun loppuun mennessä. Valvontayksiköiden tulee tallentaa edellisen vuoden raportit ja toimielimen päätös asian käsittelystä ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkötietojen hallintajärjestelmään (VYHA).

Terveydensuojeluvalvonta

Terveydensuojeluvalvonnan kohteita, joihin tehdään suunnitelmallista valvontaa, oli 716 kappaletta. Suunnitelluista tarkastuksista (251 kpl) saatiin toteutettua 165 (66) %, mikä on 8 % edellistä vuotta enemmän. Osalla kohteista tarkastustiheys on harvemmin kuin kerran vuodessa, joten kaikkiin kohderyhmiin ei suunniteltu tarkastuksia vuodelle 2017.

Talousvettä toimittavien laitosten, koulujen, lastenkotien, kehitysvammaisten yksiköiden, uimahallien ja uimarantojen valvonta toteutui suunnitellusti. Vanhainkodeista/vanhusten tehostetun palveluasumisen yksiköistä tarkastettiin 63 % ja päiväkodeista puolet. Liikuntatilojen tarkastuksista tehtiin 41 % ja kosmetologisista huoneistoista 29 %.

Suunnitelmallisten tarkastusten lisäksi tehtiin 188 suunnitelman ulkopuolista tarkasta. Näistä 123 tarkastusta liittyi asuntojen (108), koulujen (8) ja päiväkotien (7) terveyshaittaepäilyihin. Tarkastuksen lisäksi edellä mainituissa kohteissa tehtiin 84 mittausta/näytteenottoa terveyshaitan selvittämiseksi. Muita yhteydenottoihin liittyviä tarkastuksia tehtiin 33 tarkastusta, nämä olivat lähinnä haittaeläimiin liittyviä tarkastuksia. Seuranta- ja jälkitarkastuksia tehtiin 26.

Suunnitelmallisista tarkastuksista noin puolet johti kehotuksen antamiseen. Eniten kehotuksia annettiin kouluihin, päiväkoteihin, kehitysvammaisten yksiköihin, uimahalleihin, liikuntatiloihin ja kosmetologisiin huoneistoihin. Huomautettavaa oli erityisesti ilmanvaihdosta, kosteusvaurioista ja yleisestä siisteydestä. Muiden kuin suunnitelmallisten tarkastusten osalta kehotukseen johtavia epäkohtia oli noin kolmasosassa kohteista.

Talousvedestä ja uimavesistä otettiin vuoden aikana 732 suunnitelman mukaista viranomaisnäytettä. Valvontasuunnitelman mukaisesti toteutettiin yhden vesijohtoverkoston ulkopuolelle kuuluvan alueen kaivovesiprojekti, jossa selvitettiin talousveden laatua ja riittävyttä. Kauneushoitoloiden käyttämien välineiden hygienian selvittämiseen otettiin 33 näytettä.

Talousveden erityistilannesuunnitelmaa päivitettiin laatimalla toimintakortteja häiriötilanteiden varalle. Sidosryhmätyöskentelyä jatkettiin edellisen vuoden tapaan. Osallistuttiin kaupungin sisäilmatyöryhmiin ja tehtiin yhteistyötä rakennusvalvonnan, tilakeskuksen, sivistysviraston ja pelastuslaitoksen kanssa.

Kokonaisuudessaan terveydensuojeluvalvonnan toteutumista voidaan pitää hyvänä, vaikka suunnitelmallisia tarkastuksia joudutaan edelleen riskinarvioinnin perusteella priorisoimaan.

Tupakkalain valvonta

Tupakkalain mukaista valvontaa tehdään pääasiassa muun valvonnan yhteydessä. Valvottavia tupakan vähittäismyyntipaikkoja oli vuoden alussa 250 kpl. Valvontasuunnitelman mukaan kohteet suunnitellaan tarkastettavan Valviran ohjeistuksen mukaisesti joka toinen vuosi. Tarkastustavoitteesta (125) toteutui 120 eli 96 %. Kehotukseen johtavia puutteita havaittiin ainoastaan neljässä kohteessa (3 %) tarkastetussa kohteessa. Ohjausta ja neuvontaa oli annettu edellistä vuotta enemmän muun muassa muuttuneen lainsäädännön johdosta. Havaitut puutteet koskivat edelleen sitä, ettei myyntilupa ollut esillä tai myyntikieltomerkinnot puuttuivat tai olivat virheellisiä. Puutteita oli myös omavalvontamerkinnoissa, tupakkatuotteiden esilläpidossa ja nikotiininesteiden myynnissä.

Tupakointitilojen joka kolmas vuosi tehtävät tarkastukset (6 kpl) toteutuivat suunnitellusti. Tarkastuksilla ei havaittu kehotuksiin johtaneita epäkohtia.

Tupakkavalvonta saatiin toteutettua kokonaisuudessaan erittäin hyvin.

Elintarvikevalvonta

Elintarvikevalvontakohteita Vantaalla on noin 1602. Määrä vaihtelee jatkuvasti, kun kohteita lopettaa ja uusia perustetaan. Vuonna 2017 687 kohteeseen tehtiin suunnitelman mukainen tarkastus ja tarkastuksia tehtiin yhteensä 793. Valvontasuunnitelman mukainen tarkastustavoite oli 958 tarkastusta, joten tarkastustavoitteesta toteutui 83 %. Vuosi 2017 oli elintarviketiimin resurssien suhteen hyvin haasteellinen, joten toteumaa voidaan pitää erittäin hyvänä. Vähittäismyyntien tarkastuksista toteutui 95 % ja tarjoilupaikkojen tarkastuksista 85%. Elintarviketeollisuuden ja -kuljetusten valvonnassa valvontasuunnitelman toteuma oli 77 %.

Vantaalla paras oivallinen -arvio annettiin 35,9 % tarkastuksista, 47,6 % päätyi arvioon hyvä, 15,2 % tarkastuksista havaittiin korjattavaa ja 1,3 % kohteista sai arvosanan huono. Korjattavaa-arvosanoja annettiin 6 % ja huono-arvosanoja 1,6 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Eniten puutteita oli edelleen ravintoloissa. Hallinnollisiin pakkokeinoin ryhdyttiin elintarvikelain perusteella vuoden aikana kymmenessä kohteessa.

Elintarvikevalvonnan suunnitelman mukaisia näytteitä otettiin kaikkiaan 249 kappaletta. Vuoden aikana toteutettiin seitsemän omaa tai muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa yhteistä elintarvikkeisiin liittyvää näytteenottoprojektia sekä osallistuttiin valtakunnallisiin Elintarviketurvallisuusviraston koordinoimiin projekteihin koskien kasvien alkuperää, kasvinsuojeluaineiden sekä rasvahappovalmisteiden (ravintolisät) valvontaa.

Suunnitelman ulkopuolisia tarkastuksia liittyen valituksiin, takaisinvetoihin, laatupoikkeamiin ja Elintarviketurvallisuusviraston valvontapyyntöihin tehtiin 55 ja lisäksi tarkastettiin 19 elintarvike-erää. Elintarvikkeisiin liittyviä kuluttajavalituksia ja ruokamyrkytyspäilyilmoituksia vastaanotettiin 168. Vuoden aikana selvitettiin kahta epidemiaa, joissa elintarvikkeita pidettiin mahdollisena sairastumisten aiheuttajana. Ruokamyrkytyspäilyihin liittyen tutkittiin yhdeksän elintarvikenäytettä.

Eläinlääkintähuolto

Kaupungin pieneläinvastaanotolla kävi virka- ja päivystysaikana yhteensä 4588 klinikkamaksun maksanutta potilasta, mikä on 45 (1 %) potilasta vähemmän kuin vuonna 2016. Vantaalla ja Porvoolla on ollut vuoden 2016 alusta alkaen sopimus, jonka mukaisesti Vantaa huolehti virka-ajan ulkopuolella Porvoon päivystysalueen lemmikkien (181 kpl) kiireellisestä hoidosta. Vastaavasti Porvoon alue huolehtii Vantaan suurelainten eläinlääkinnästä. Vantaalaisten suureläimiä hoidettiin vuoden aikana 14 kertaa.

Eläinten hyvinvoinnin valvontaan liittyviä tarkastuksia tehtiin 155 kappaletta, mikä on samaa tasoa edellisen vuoden kanssa. Tarkastusyrityksiä tehtiin tämän lisäksi 77 kappaletta ja eläinsuojelupäätöksiä Löytöeläintalolle tuotuja eläimiä koskien 26 kappaletta. Neuvoja ja ohjeistusta annettiin 26 kohteessa (14 %), määräyksiä ja kieltoja 51 kohteessa (28 %) ja 40 tapauksessa (22 %) käytettiin kiireellisiä toimenpiteitä eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi. Yli kolmasosassa tehdyistä tapauksista ei havaittu puutteita eläintenpidossa.

Eläintautilain nojalla tehtiin 58 vientitarkastusta eläville eläimille ja eläintuotteille. Lisäksi myönnettiin noin 1400 todistusta turkisten vientiin liittyen. Laittomia maahantuontejä selvitettiin aluehallintoviraston ja Eviran kanssa yhteistyössä 12 tapusta.

Toiminnan kehittäminen

Käytettävissä olevilla resursseilla yksikön valvontatavoitteet on kokonaisuudessaan saavutettu vuonna 2017 melko hyvin. Rajallisista resursseista johtuen suunnitelmallisesta valvonnasta joudutaan tinkimään jos tulee kiireellistä valvottavaa, esimerkiksi ruokamyrkytysepidemioita tai muita terveyshaittaepäilyjä. Valvonta on onnistuttu priorisoimaan niin, että tärkeimmät osa-alueet on pystytty valvomaan. Valtakunnallinen ympäristöterveydenhuollon toiminnanohjaus ja tiedonkeruujärjestelmä on tarkoitus ottaa käyttöön 2019 alussa. Sen avulla valvontaa voidaan suunnitella nykyistä paremmin riskiperusteisesti ja seurata suunnitelman toteutumista reaaliaikaisesti.

Yksikön valvontatulot olivat lähes tuplaantuneet edelliseen vuoteen verrattuna, tuloja kertyi noin 480 000 €. Tulojen kasvu johtuu tupakkalain ja ympäristöterveydenhuollon maksutaksan muutoksesta. Ympäristöterveydenhuollon yksikkö ei ole nettobudjetoitu, joten tulot eivät ole yksikön käytettävissä.

Ympäristölautakunta 21.3.2018 § 11

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi.

Tämä pykälä tarkastettiin heti.

Liitteet:

- Terveystensuojeluvalvonnan raportti 2017
- Tupakkalain mukaisen valvonnan raportti 2017
- Elintarvikevalvonnan raportti 2017

- Eläinlääkintähuollon raportti 2017
- Eläinlääkintähuollon liite 2

Täytäntöönpano: Ympäristöterveydenhuollon valvontayksikötietojen hallintajärjestelmä (VYHA)

Muutoksenhakuohje: 10. Oikaisuvaatimus ja valituskielto

Lisätiedot:

1.kaupungineläinlääkäri Kirsi Hiltunen, p. 040 7248590, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi